

Nederbördsområde N:r. 61

VATTENBOK. III
N. omr. 1129 Sekt. I. nr. 1

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

St 15/1923

AB 4-1629

Förslag
till utdikning av mark tillhörande
Glädjen Skälby af 1921
Nya Landet, Fjällan, Skälby, Glädjen m.fl.
i Spånga och Järfälla socknar
och Stockholms län,
upprättat åren 1920-21 av
Nils Risberg.
Statens Lantbruksingenjör.

Till denna akt löra 4 löra ritningsblad

Tabell
för Hætnadsfördelningar.

Fastig- het.	Mantal	Littera å kartan.	Registrernummer.	Ägares namn.	Sökande Ej sökande	Deltager i gräv				kostnade		
						O. 91451				O. 42		
						Avdelning I. Dikesströckan: A-B				Avdel Dikesströ		
						Förbät- rings- värde		kost- nad		pro- cent	Förbät- rings- värde	
Kr.	öre	Kr.	öre		Kr.	öre		Kr.	öre			
Järfälla socken:												
Nya Landt.				Stockholms Stad	1							
Spånga socken:												
Gladjen o. Skid- by villastad nr 6			36	Greve Chr. Bonde	1							
Järfälla socken												
Fjällen	1/4		1	Tiksjö Aktiebolag	1							
Skälby				"	1	1621	90	1483	24	44.95	4508	25
"				A. B. Egan Bengtson Landst	1	1986	60	1816	76	55.05	167	60
Backlura skjord												
Solhem nr 1099			1497	A. L. Wennström	1							
" . 842			256	"	1							
" . 843			257	"	1							
" . 844			258	"	1							
" . 845			259	"	1							
" . 825			213	"	1							
" . 1098			496	"	1							
" . 826			214	"	1							
" . 827			215	"	1							
" . 785			202	G. Pettersson	1							
" . 793			210	"	1							
" . 794			211	"	1							
" . 780			197	"	1							
" . 781			198	"	1							
" . 782			199	"	1							
" . 779			196	"	1							
" . 778			195	"	1							
Överföres						3608	50	3300	00	100.00	4675	85

kostnaden med relativ kostnad av

[illegible]

Fastig- het.	Mantal.	Littera i kartan.	Registernummer.	Ägares namn.	Sökande Ej sökande	Deltager i grävsträcken						O. 1 Ava Dikesstr.	
						O. 91451							
						Rindelning I. Dikessträckan: A-B							
						Förbät- rings- värde		kost- nad		pro- cent			
Kr.	öre	Kr.	öre			Kr.	öre						
Backlura utför				Överfäst		3 608	50	3 300	00	100	00	4 675	85
Solhem Nr. 786			1203	G. Pettersson	/								
" 787			1205	" "	/								
" 777			1194	" "	/								
" 773			1190	" "	/								
" 776			1193	" "	/								
" 788			1205	" "	/								
" 772			1189	" "	/								
" 775			1192	" "	/								
" 774			1191	" "	/								
" 771			1188	" "	/								
" 791			1208	" "	/								
" 792			1209	" "	/								
" 789			1206	" "	/								
" 790			1207	" "	/								
" 770			1187	" "	/								
" 854			1263	E. J. Ahlström ~~A. B. Egna Hem på landet~~	/								
" 856			1270	A. B. Egna Hem på landet	/								
" 858			1272	" "	/								
" 889			1479	J. E. Loven, Backlura	/								
" 888			1478	" "	/								
" 832			1220	J. A. Johansson, Hesselby	/								
" 831			1219	" "	/								
" 829			1215	" "	/								
						3 608	50	3 300	00	100	00	4 675	85

61.

U T L Å T A N D E .

Synemännens utlåtande rörande

de utdikning av vattenskadad mark tillhörande Nya Landet, Fjällan och Skälby i Järfälla socken samt Glädjen och Backlura utjord i Spånga socken och Stockholms län, avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen år 1922.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget omkring 5 km. väster om Spånga kyrka samt omkring 2,5 km. sydväst om Barkarby hållplats å bandelen Stockholm - Västerås. Det utgöres av såväl odlad som ej odlad jord och omfattar en areal av sammanlagt 56,963 har.

Nederbördsområde.

Avdikningsområdet tillhör Norrströms Vattensystem samt enligt Kungl. Kungörelsen den 13 april 1922

Nederbördsområdet n:r 61.

Förordnande.

Genom Kungl. Befallningshavandes i

Stockholms län resolution av den 13 februari 1919 förordnades v.f. Statens Lantbruksingenjör Gösta Kindblom att handlägga ifrågavarande förrättning. Genom samma Länsstyrelses resolution av den 12 november 1919 transporterades förordnandet på under- tecknad och har på grund härav och i anslutning till förrätt- ningssökandens och sökandens i enlighet med 10 Kap. 58 paragra- fen Vattenlagen samt övriga intressenters vid undersökningen och vid sammanträden i ärendet framställda yrkanden föreliggan- de plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen bestämma, att företaget jämlikt bestämmelsen i 10 Kap. 62 paragrafen vattenlagen skall benämnas " Glädjen - Skälby dikningsföretag.

Laga hinder.

Mot syneförrättningens handläggning eller företags utförande har icke något laga hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat ut- rönas.

Företagets omfattning och avloppsdikenas lägen.

Den i företaget ingående vatten-

63
skadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. Som vattenskadad har all den mark betraktats, som innehar ett höddläge lägre än 1,2 meter över nuvarande medelvattenytan eller botten vid närmaste punkt i avloppsdike, dit avlopp kan beredas, med tillägg för fall för längre från avloppen belägen mark.

För områdets avdikning föreslås ett huvudavlopp å kartan betecknat med A - B - C - D - E - F - G - H samt tvenne sidodiken, det ena betecknat med E - I och det andra med F - K och framgår deras närmare lägen av plankartan.

Samtliga avlopp hava å kartan betecknats med tvenne jämlöpande röda linier.

Vattenmängd, lutningsförhållanden m.m.

Maximivattenmängden har beräknats till 150 sek./lit. pr. km². och medelvattenmängden till 15 sek./lit. pr. km².

Nederbördsområdet ^{m.m.} har för de olika delarne av avloppet beräknats enligt följande:

För avloppet A - B - C.

Nederbördsområde	3,75 km ² .
Maximivattenmängd	0,56 m ³ /sek.
Medelvattenmängd	0,056 m ³ /sek.
Bottenlutning	0,5:1000
Sidolutning	1:1,5
Bottenbredd	0,3 m.

Med dessa dimensioner beräknas

flodvattenmängden kunna avbördas vid ett vattendjup av 0,9 meter samt medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0,35 meter.

För avloppet D - E - F - G - H.

Nederbördsområde	1,87 km ² .
Maximivattenmängd	0,28 m ³ /sek.
Medelvattenmängd	0,028 m ³ /sek.
Bottenlutning	0,5:1000
Sidolutning	1:1,5
Bottenbredd	0,3 meter.

Med dessa dimensioner beräknas

flodvattenmängden kunna avbördas vid ett vattendjup av 0,7 meter samt medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0,25 meter.

I bergsektion har föreslagits

en bottenbredd av 1,0 meter samt en sidolutning av 1:0,1.

För sidodikena E - K och F - K

har några särskilda hydrografiska beräkningar ej ansetts erforderliga.

Avloppens djup hava föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företags utförande så vitt möjligt fullständig torrläggning av all i företaget ingående mark.

Änden vid förrättningen upprättade profilritningen äro avloppens djup vid var och en av de längs desamma nedslagna avvägningspålarne angivna, varjeme höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinien vid ett flertal ställen angivits. Avloppens dimensioner å olika platser av desamma framgå i övrigt av de uppritade sektionerna samt av grävningstabellen.

Arbetets utförande.

Företaget skall, om intressenterna vilja fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det upprättade och nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan- som profilritningarne och skall vara påbörjat senast inom ett år efter det denna förrättningen vunnit laga

kraft, samt vara fullbordat senast inom tre år efter sama tid, delägarne dock oförhindra de att på kortare tid fullborda det- samma. Har företaget icke ~~härvid~~ bragts till slut inom nyssnämnda tid, vare frågan om företaget förfallen; dock må, om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle uppstå, vattendomstolen på därom före- nämnda tid utgång gjord ansökan bevilja anstånd med företagets fullbordande på högst tio år.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

⁷
Jämlikt ~~12~~ kap. 61 § vatten-
lagen skall för handhavandet av de med företaget förenade an-
lägenheter utses arbetsstyrelse, vilken enligt beslut skall be-
stå av tre ledamöter och en ersättare och hava deltagarne för-
önska/
klarat sig/antaga stadgar, vilka dock ej vare gällande, med
mindre de blivit av Konungens Befallningshavande granskade och
fastställda.

Val av arbetsstyrelse skall
anmälas till Konungens Befallningshavande. Sker ändring i sty-

67

relsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra
anmälan därom till Konungens Befallningshavande. Jämlikt
3 Kap. 21 § vattenlagen är styrelseledamot ansvarig för sina
åtgöranden.

Dikesjorden.

Den ur avloppena upptagna jordmassan
skall såväl vid avloppens första upptagande som vid framtida
rensningar uppläggas vid sidan av avloppen med får ej läggas
närmare de nya avloppens kanter än 1 meter och skola jordvall-
larne på lämpliga ställen dock minst på var femtiende meter
genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark
fritt avlopp. Jordvallarne på ej läggas med brantare sido-
lutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Broar.

Företagets utförande medför ej ombygg-
nad av vare sig bro eller trumma för allmän väg.

För enskilda utfartsvägar erfordras
ombyggnad av broar vid 2+25, 6+10 samt vid punkten K. Då dessa
vägar funnits före den 1 januari 1921 skola dessa broars om-
byggnad bekostas av de dikande och då stedbörande broägare

förklarat sig ej önska ombesörja broarnes ombyggnad, skall det jämväl utföras av de dikande. Det arbete, som erfordras för värgarnes iordningställande efter det avlopp vunnits, skall verkställas och bekostas efter samma grunder, som gälla för avloppens upptagande.

~~.....~~ Då företaget ej kommer att utsträckas till den i § 9 i protokollet omnämnda bron vid 29+14 och densamma är tillräcklig för att genomsläppa den erforderliga vattenmängden, behöver den ej ombyggas.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas fixpunkter i form av kors inhuggna i jordfasta stenar eller i berg. Deras lägen i plan samt deras höjder över antaget horisontalplan äro å såväl plan som profilritningarne angivna. De skola nog bevaras och få ej döljas av jord eller annat.

Avsättning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras, under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande Statens Lantbruksingenjör.

Underhåll.

De här föreslagna dikena skola vart tredje år räknat från den tid, då detta företaget blir färdigt, samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam och växt^dbilningar och skall detta arbete vara utfört senast den 1 oktober det år, rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna härför skola fördelas efter samma grunder som här nedan angivas för avloppens första upptagande. Vid rensning skall iakttagas, att bottenlinien erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppen eller annan åtgärd, varigenom skada uppstår eller som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas, och skall, därest skada uppstår genom delägares påtagliga görande av denne omedelbart avhjälpas. Rättas ej sådant förhållande inom en vecka efter den dag, då jordägare varder därom av arbetsstyrelsen anmodad, äger arbetsstyrelsen rätt att på den försumliges bekostnad låta verkställa detsamma.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vatten-
skadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över
medelvattenytan i avloppen, har den av företaget berörda mar-
ken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kur-
va, belägen på full torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd,
varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppen till-
lagts erforderligt fall.

Ersättningar.

I överensstämmelse med jordägarnes
därom gjorda uttalande föreskriva synemännen, att ersättning
för mark, som åtgår för avloppens utvidgning, eller ersätt-
ning för intrång genom jordupplag, ej skall utgå.

För skada och intrång, som vid d
detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses
må den, som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på
ersättning enligt reglerna i 9 Kap. vattenlagen, dock skall
sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas
hos Österbygdens Vattendomstol inom fem år räknat från ut-
gången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande
eller ock sedermera i anledning av sökt ~~xx~~ anstånd bestämda

- tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen stadgas.

Beträffande yrkandet i § 10 i proto-

-kollet av ägaren av nedanför ifrågavarande företag belägen mark hava verkställda undersökningar visat, att torrläggning av nedanför liggande mark lämpligen bör behandlas som särskilt företag, varför nämnde jordägare jämte en del övriga intressenter begärt förordnande för vederbörande Statens Lantbruksingenjör att ^{u/}hålllägga syneförättning rörande utdikning av mark tillhörande Skälby, Veddesta m.fl.

- Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning kunnat träffas, har ägogradering varit nödvändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom grävning har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr. hektar, och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer införda i kolumn 13 av värde^{r/}ningslängden. För ägofigurer, vilka äro beläg-

na lägre än 1,2 meter över en höjd belägen i jämnhöjd med blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,2 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrlägningsgraden 1,0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrlägningsgraden 0,0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med noll.

För sådan jord, som först efter upptagande av ytterligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd från avloppet, vinner nytta av den i detta företag föreslagna dikningen, har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställt.

För beräkning av nuvarande värdet har den regeln följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick värdelös och sålunda komma genom fullständig torrläggning att förbättras till förstgradig mark, medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrlägnings-

synpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande vattenytan i närmaste avlopp, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdläge över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängden kolumn 11.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena jämte skillnaden mellan dessa såsom förbättringsvärde blivit för varje ägofigur med hänsyn till dess ytinnehåll beräknade och införda.

I övrigt må framhållas, att synemännen i möjligaste mån beaktat alla de omständigheter, som kunna inverka på jordvärderingen.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken, som kommer att förbättras genom företaget, omfattar en areal av sammanlagt 56,963 hektar.

Dess blivande värde utgör	50.836,80 kronor
" nuvarande " "	32.923,35 "
Förbättringsvärde sålunda	17.913,45 "

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall till Konungens Befallningshavande erkäggas en avgift av en krona för tusen av värdeökningen såsom bidrag till kostnaderna för vattendomstolarnes organisation och verksamhet. Då i föreliggande fall värdeökningen uppgår till 17.913,45 kronor skall till Konungens Befallningshavande erläggas ett belopp av 17 kronor och skall bestyrkt avskrift av denna bestämmelse tillställas Länsstyrelsen.

Kostnadernas fördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild utredning härom verkställts och särskild tabell upprättats, vilka blilagts detta ~~härmed~~ utlåtande, var-

75
för här endast hänvisas till nämnda utredning och tabell. Företaget har betraktats som tre avdelningar och har i tabellen angivits huruvida deltagare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den båt-
nad, som vinnes genom dikningen. Då någon framställning att få erkägga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej ^{fram/} ~~verkstälts~~, har någon sådan fördelning ej heller verkstälts.

Synekostnaderna skola fördelas efter enahanda grund, som gäller för fördelning av kostnaden för företaget men skola förskjutas av sökandena. I tabellen för kostnadsfördelningen finns fördelning av synekostnaderna jämväl intagen.

Talan mot förrättningen.

Den, som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Osterbygdens Vattendomstol, adrs Stockholm. För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klagandens alla påståenden samt

skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras, kommer i enlighet med 10 kap. 76 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad.

Stockholm den 26 maj 1922.

Lills Rieberg

Statens Lantbruksingenjör.

~~Biträdande gode män.~~

Mr. Perry *E. O. Pettersen*
Öfrå dande gode män.